

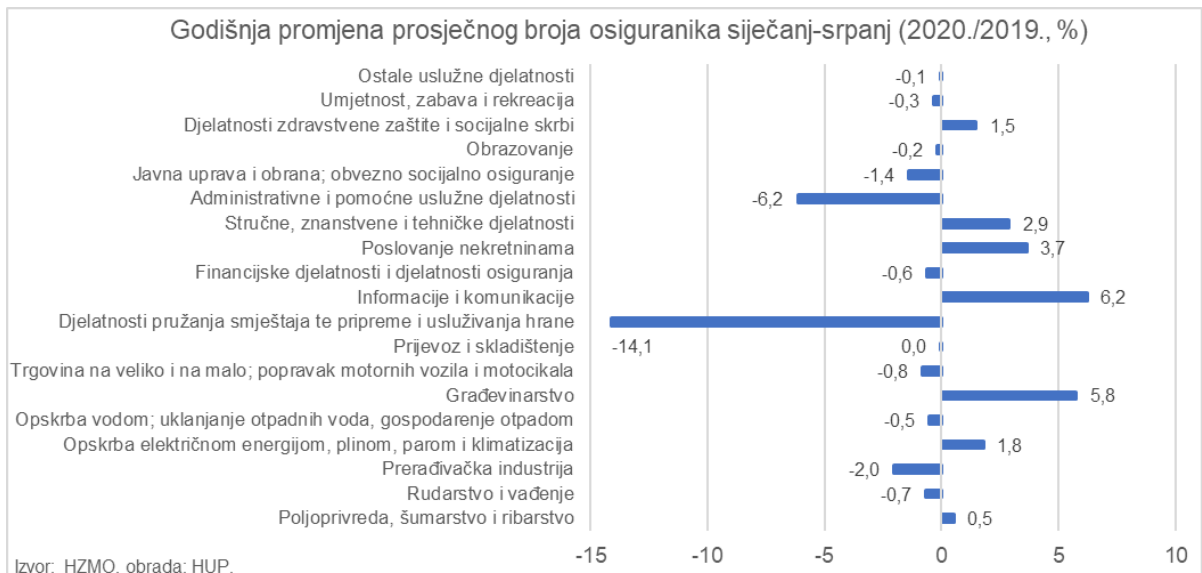

HUP

Hrvatska udruga poslodavaca

HUP: Pregled ekonomskih događanja u tjednu 3.-7.8.2020.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO), **ukupan broj osiguranika na kraju srpnja iznosio je 1.554.330 osoba**, što je **2,9%** (46.075 osoba) **manje u odnosu na srpanj 2019.**, ali i **0,8%** (12.717 osoba) **više nego u lipnju** ove godine. I inače se, zbog sezonskog karaktera zapošljavanja, u mjesecu srpnju standardno povećava broj osiguranika u odnosu na lipanj (u srpnju 2019. za 0,4% ili 6.822 osobe). Najveće smanjenje broja osiguranika na godišnjoj razini u srpnju zabilježeno je u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (-24.106 osoba ili -18,0%), dok je najveće smanjenje u odnosu na lipanj zabilježeno u sektoru obrazovanja (-3.221 osobe ili -2,9%). Broj osiguranika u srpnju je na godišnjoj razini najviše povećan u sektoru građevine (4.987 osoba ili 4,4%), dok je na mjesečnoj razini najveće povećanje broja osiguranika zabilježeno u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (9.803 osobe ili 9,8%). **U prvih sedam mjeseci 2020.** prosječan broj osiguranika iznosio je 1.535.863 osoba, što **predstavlja smanjenje od 0,9% ili 13.556 osoba u odnosu na isto razdoblje 2019.** Pritom je najveće smanjenje zabilježeno u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (-15.132 osoba ili -14,1%), nakon čega slijedi prerađivačka industrija (-5.051 osoba ili -2,0%) te administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (-3.185 osoba ili -6,2%). Povećanje broja osiguranika u prvih sedam mjeseci 2020. zabilježilo je više djelatnosti, među kojima je najizraženije ono u sektoru građevine (6.454 osobe ili 5,8%), informacijama i komunikacijama (2.814 osobe ili 6,2%) te u stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima (2.632 osobe ili 2,9%).

U lipnju, mjesecu u kojem su u većini država članica popustile izvanredne mjere radi suzbijanja COVID-19 pandemije, **obujam trgovine na malo u EU bio je viši za 5,2% na mjesečnoj razini te 1,3% na godišnjoj razini** (u eurozoni 5,7% na mjesečnoj i 1,3% na godišnjoj razini), prema najnovijim podacima Eurostata. U svibnju se, u odnosu na travanj, obujam trgovine na malo povećao za 20,3% u eurozoni i za 18,3% u EU. U Eurostatu objašnjavaju kako to znači da se obujam trgovine na malo vratio na razine zabilježene u veljači 2020. godine, prije početka uvođenja izvanrednih

Središnji ured: Radnička cesta 52, 10000 Zagreb, tel: 01 48 97 555, fax: 01 48 97 556, e-mail: hup@hup.hr, www.hup.hr
žiro račun: 2340009-1100151718, IBAN: HR92 2340 0091 1001 5171 8, matični broj: 0410128, OIB: 80978339255

Podružnica Osijek: Vukovarska ulica 31 (Eurodom, IV kat), 31000 Osijek, tel: 031 370 074, 031 370 076, e-mail: hup-osijek@hup.hr
Podružnica Rijeka: Dolac 8/II, 51000 Rijeka, tel: 051 321 494/495, fax: 051 321 499, e-mail: hup-rijeka@hup.hr
Podružnica Dalmacija: Bernardinova 1, 21000 Split, tel: 021 368 288/296, tel/fax: 021 368 212, e-mail: hup-split@hup.hr
Podružnica Varaždin: Zagrebačka 89, 42000 Varaždin, tel/fax: 042 352 034, e-mail: hup-varazdin@hup.hr

mjera, iako se trend razlikuje prema skupinama proizvoda. Tako je, primjerice, prodaja hrane, pića i duhana bila na sličnoj razini kao i u veljači (1,3% ispod razine u veljači 2020.), dok je prodaja tekstila, odjeće i obuće činila samo oko tri četvrtine prodaje u veljači (22,4% ispod razine u veljači 2020.). Nasuprot tome, obujam internetske trgovine i poštanskih narudžbi porasli su za 17,4% u odnosu na veljaču 2020. godine. **U odnosu na svibanj**, sezonski prilagođeni **obujam trgovine na malo u Hrvatskoj bio je viši za 4,5%**, a u **odnosu na lipanj 2019.** kalendarski prilagođeni volumen trgovine na malo bio je **niži za 4,9%**, što je u skladu s prošlotjednom objavom DZS-a o prometu od trgovine na malo. Obujam trgovine na malo na mjesečnoj razini najviše se povećao u Irskoj (+21.9%), Španjolskoj (+16.5%) i Italiji (+13,8%), dok su smanjenja zabilježena u Austriji (-2,5%) i Njemačkoj (-1,6%). Među državama članicama za koje su dostupni podaci, najveći pad na godišnjoj razini zabilježen je u Bugarskoj (-18,1%), dok je najveći rast i na godišnjoj razini zabilježen u Irskoj (+10,2%). Na nastavak trenda oporavka trgovine ukazuju i konačni podaci PMI pokazatelja uslužnog sektora za europodručje za srpanj.

Prema posljednjim Informacijama iz sustava fiskalizacije Porezne uprave, **za sve djelatnosti** u razdoblju **od 24. veljače do 2. kolovoza** u odnosu na isto razdoblje 2019. vidljivo je **smanjenje broja izdanih računa od 29% i smanjenje iznosa računa od 19%**. U **djelatnosti trgovine vidljivo je smanjenje broja računa od 22% i smanjenje iznosa računa od 11%**, a u **djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane vidljivo je smanjenje broja računa od 45%, a iznosa računa od 52%**. Za sve djelatnosti u razdoblju između 27. srpnja i 2. kolovoza u odnosu na isto razdoblje 2019. vidljivo je smanjenje broja računa od 19% i smanjenje iznosa računa od 15%, dok je za sve djelatnosti u razdoblju između 27. srpnja i 2. kolovoza u odnosu na prethodni tjedan vidljivo povećanje broja računa od 2% i povećanje iznosa računa od 3%. Prema podacima agencije Promocija plus, u srpnju je broj prodanih novih automobila na hrvatskom tržištu bio manji za 17% u odnosu na srpanj 2019. ali i za 24% veći u odnosu na lipanj ove godine. Ipak, **u prvih sedam mjeseci 2020. broj prodanih novih automobila u Hrvatskoj bio je manji za 49% u odnosu na isto razdoblje 2019.**

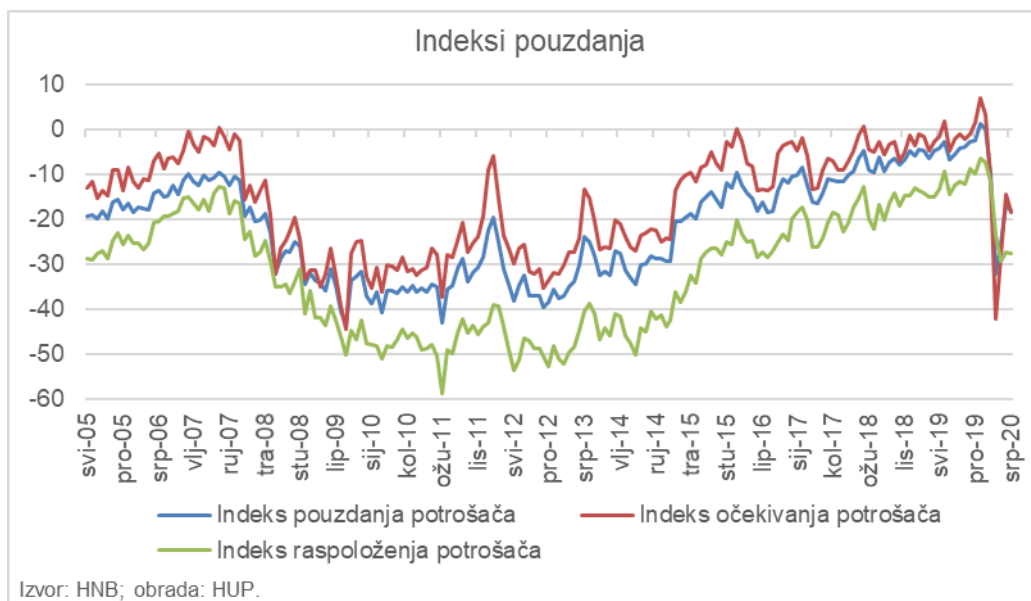
Sukladno ranijim najavama, konačni podaci Hrvatske turističke zajednice (HTZ) o dolascima i noćenjima u srpnju bolji su od prvotnih očekivanja za ovogodišnju turističku sezonu. Prema podacima iz sustava *eVisitor*, tijekom srpnja je ostvareno 2.125.026 dolazaka stranih turista (pad od 50,1%) te 324.927 dolazaka domaćih gostiju (pad od 9,2%). Broj noćenja stranih turista u srpnju je iznosio 15.694.850 (pad od 42,1%) dok su domaći turisti ostvarili 2.901.969 noćenja (pad od 18,7%). **Ukupni turistički promet** (strani i domaći turisti), **u srpnju je iznosio 2.449.953 dolazaka (pad od 46,9%) i 18.596.819 noćenja (pad od 39,3%)**. Osim toga, objavljeno je i kako je nautički sektor u Hrvatskoj u srpnju je ostvario 75% lanjskog rezultata u tom mjesecu. U prvih sedam mjeseci 2020. broj dolazaka stranih turista iznosio je 3.275.185 (pad od 67,7%), a istovremeno je zabilježeno 836.462 dolaska domaćih turista (pad od 40,0%). U istom vremenskom razdoblju ostvareno je 21.125.607 noćenja stranih turista (pad od 57,9%) kao i 5.217.640 noćenja domaćih turista (pad od 24,6%). Sveukupni (strani i domaći) **broj dolazaka u prvih sedam mjeseci iznosio je 4.111.647 (pad od 64,4%), dok je ujedno zabilježeno 26.343.247 noćenja (pad od 53,8%)**. Tijekom perioda siječanj-srpanj, glavnina turističkog prometa registrirana je u komercijalnim smještajnim objektima (77%), dok nekomercijalni smještajni kapaciteti u ukupnom prometu sudjeluju s udjelom od 20%. Prema objavi Hrvatske udruge turizma – HUT (*Croatia Tourism & Travel Weekly* 10/2020), u prvih pet dana kolovoza na razini cijele Hrvatske ostvareno je više od 573.000 turističkih dolazaka (58,2% u odnosu na prošlu godinu) i gotovo 4 milijuna turističkih noćenja (69,2% posto u odnosu na prošlu godinu). HTZ je objavio i kako su u dosadašnjem dijelu godine tri najprometnije zračne luke u Hrvatskoj (Zagreb, Split i Dubrovnik) ostvarile ukupan promet od milijun putnika, s time da zračna luka Dubrovnik broji 146.159 putnika, Zračna luka Split 280.189 putnika, a Zračna luka Zagreb 625.805 putnika. U istom razdoblju lani u sve tri zračne luke ostvaren je ukupan promet od čak 5.299.919 putnika. DZS je, pak, objavio kako je **u razdoblju od siječnja do lipnja 2020. ostvaren pad broja stranih brodova za kružna putovanja u hrvatskim morskim lukama za 88,9%** u

odnosu na isto razdoblje 2019. U prvih šest mjeseci 2020. strani brodovi za kružna putovanja ostvarili su pad broja putovanja za 94,5% i broja dana boravka na hrvatskom Jadranu za 91,5%, dok je broj putnika na tim brodovima u odnosu na isto razdoblje 2019. manji za 99,1%.

DZS je ovaj tjedan objavio i najnovije podatke o robnoj razmjeni Republike Hrvatske s inozemstvom. Ukupan izvoz RH od siječnja do svibnja 2020., prema privremenim podacima, iznosio je 42,2 milijarde kuna (pad od 8,6% u odnosu na isto razdoblje 2019.). Istodobno je uvoz iznosio 68,7 milijardi kuna (-14,1%) tako da je vanjskotrgovinski deficit iznosio 26,5 milijardi kuna. Pokrivenost uvoza izvozom od siječnja do svibnja 2020. bila je 61,4%. Ukupan izvoz RH **od siječnja do lipnja 2020.**, prema prvim rezultatima, iznosio je 51,4 milijarde kuna (-6,1%), dok je uvoz iznosio 83,0 milijardi kuna (-11,8%), što znači da je **vanjskotrgovinski deficit iznosio 31,6 milijardi kuna**. Pokrivenost uvoza izvozom, prema prvim rezultatima, od siječnja do lipnja 2020. bila je 61,9%

Kako je prošli tjedan nagoviješteno vrijednostima indeksa ekonomskog sentimenta (ESI) za Hrvatsku u srpnju, i prema podacima HNB-a iz Ankete o pouzdanju potrošača, indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača zabilježili su smanjenje u srpnju u odnosu na lipanj, a sva tri indeksa zabilježila su pad i u odnosu na srpanj 2019.

U HNB-u su krajem prošlog tjedna objavili i kretanja monetarnih agregata za lipanj. U objavi se navodi kako su ukupna likvidna sredstva (M4) na kraju lipnja iznosila 351,2 milijardi kuna što je 0,6% više nego na kraju prethodnog mjeseca, dok se rast M4 na godišnjoj razini nakon pet mjeseci neprekidnog ubrzavanja usporio na 7,7%. Blagi rast M4 rezultat je snažnog povećanja neto inozemne aktive monetarnog sustava i istodobnoga snažnog smanjenja neto domaće aktive, što je, pak, posljedica pada neto potraživanja od središnje države, ponajviše zbog deponiranja sredstava prikupljenih izdanjem jedanaestogodišnje euroobveznice na međunarodnom tržištu kapitala polovinom lipnja u iznosu od 2,0 milijarde eura. **U lipnju su se ukupni plasmani monetarnih institucija domaćim sektorima (osim središnje države) smanjili** za 0,2 milijarde kuna (na osnovi transakcija) i na kraju mjeseca **iznosili su 234,7 milijarde kuna**, čemu je najviše pridonijelo smanjenje plasmana ostalim financijskim institucijama, dok su plasmani stanovništvu i poduzećima zabilježili pozitivan prirast na mjesečnoj razini. Na godišnjoj razini, rast ukupnih plasmana usporio se na kraju lipnja na 3,3%, dok se **godišnji rast plasmana nefinancijskim poduzećima ubrzao na 4,1%**, ponajviše zbog iščezavanja dijela negativnog učinka provedbe nagodbe vjerovnika grupe Agrokor na kretanje plasmana poduzećima u lipnju prošle godine. S druge strane, i ovaj tjedan je na

redovitoj operaciji HNB-a izostao interes za dodatnom kunskom likvidnošću. Tijekom proteklog tjedna kuna je blago aprecirala prema euru pa tjedan završava s tečajem EUR/HRK u iznosu 7,467610.

Eurostat je objavio kako su **u lipnju proizvođačke cijene industrije u EU bile više 0,7% na mjesečnoj razini, ali i niže 3,4% na godišnjoj razini** (u eurozoni +0,7% na mjesečnoj i -3,7% na godišnjoj razini). Najveći rast proizvođačkih cijena industrije na mjesečnoj razini zabilježen je u Estoniji (+3,7%), Danskoj (+3,3%) i Finskoj (+2,2%), dok je jedini pad zabilježen u Češkoj (-0,1%). Najveći pad cijena industrijskih proizvođača na godišnjoj razini zabilježen je u Litvi (-7,8%), Belgiji (-7,5%), Španjolskoj i Italiji (po -6,1%), dok je jedino povećanje zabilježeno na Malti (+1,5%), Sloveniji (+0,7%) i Luksemburgu (+0,1%). U odnosu na svibanj, proizvođačke cijene industrije u Hrvatskoj bile su više 0,5%, a u odnosu na lipanj 2019. su bile niže 3,1%. DZS je, pak, već objavio podatke i za srpanj pa je tako vidljiv **nastavak rasta proizvođačkih cijena industrijskih proizvoda na mjesečnoj razini**. U srpnju 2020. **u usporedbi s lipnjem 2020.** proizvođačke cijene industrijskih proizvoda za industriju ukupno **su više za 0,7%, a u odnosu na srpanj 2019. niže su za 4,0%**. Ako isključimo energiju, tada su u srpnju 2020. u usporedbi s lipnjem 2020. niže za 0,2%, a u usporedbi sa srpnjem 2019. niže su za 0,1%. U srpnju 2020. u usporedbi sa srpnjem 2019. proizvođačke cijene porasle su u opskrbi električnom energijom, plinom, parom i klimatizaciji za 0,7% i u opskrbi vodom; uklanjanju otpadnih voda, gospodarenju otpadom te djelatnostima sanacije okoliša (samo odjeljak 36) za 0,6%, a pale su u rudarstvu i vađenju za 10,3% i u prerađivačkoj industriji za 4,3%. Nasuprot tome, DZS je objavio kako su **proizvođačke cijene građevnog materijala na domaćem tržištu u srpnju 2020. u usporedbi s lipnjem 2020. niže za 0,1%, a u odnosu na srpanj 2019. više su za 0,8%**. Ako usporedimo proizvođačke cijene građevnog materijala na domaćem tržištu u srpnju 2020. s prosjekom 2015., tada su više za 5,0%.

Eurostat je ovaj tjedan objavio i podatke o utjecaju COVID-19 na potrošnju i štednju kućanstava. **Stopa štednje kućanstava u EU zabilježila je tijekom prvog tromjesečja 2020. najviši rast u odnosu na prethodnu godinu** (+3,5 postotnih bodova (pb) u usporedbi s prvim tromjesečjem 2019.). Glavni razlog za to je izrazito međugodišnje smanjenje rashoda za krajnju potrošnju kućanstava (-1,7%), nasuprot nedavnim povećanjima iznad 2%. Uz to, porastu stope štednje doprinijelo je i povećanje bruto raspoloživog dohotka kućanstava (+2,4%). Stopa štednje kućanstava porasla je u svim državama članicama EU za koje su dostupni podaci za prvo tromjesečje 2020. Najveći je međugodišnji porast zabilježen u Sloveniji (+7,7 pb), a slijedi Poljska (+6,8 pb) i Španjolska (+6,7 pb). Osim toga, Eurostat je objavio i podatke o utjecaju COVID-19 na različite djelatnosti. Tako su u EU, prema nacionalnim računima, **bruto dodana vrijednost i radni sati smanjeni u svim djelatnostima u prvom tromjesečju 2020.** Najveći pad zabilježen je u trgovini na veliko i malo, prijevozu, uslugama smještaja i prehrambenih usluga te u djelatnosti umjetnosti, zabave, rekreacije i drugih uslužnih djelatnosti, a to su upravo sektori koji su najviše pogođeni mjerama radi suzbijanja širenja COVID-19. Pad ukupnih naknada za zaposlene, ali i zaposlenosti, također je vidljiv u većini industrija, ali u manjoj mjeri, što odražava učinak državnih potpora u većini zemalja. **Djelatnosti informacija i komunikacija pokazale su različit trend u pogledu broja zaposlenih i naknada za zaposlene, jer su oba pokazatelja zabilježila porast u prvom tromjesečju 2020.** (+0,9% za broj i + 1,1% za naknade).

Podaci o strukturi poslovnih subjekata prema djelatnostima u lipnju 2020. pokazuju da je više od polovice registriranih i aktivnih subjekata zastupljeno u četirima područjima djelatnosti: (i) **trgovina na veliko i na malo**; popravak motornih vozila i motocikla; (ii) **prerađivačka industrija**; (iii) **stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti**; te (iv) **ostale uslužne djelatnosti**. Udio profitnih subjekata u ukupnim aktivnim poslovnim subjektima iznosi 79,9% te je njihova raspodjela po djelatnostima slična ukupnoj raspodjeli: trgovina na veliko i malo, stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti, prerađivačka industrija, građevinarstvo te djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane. Kod neprofitnih subjekata polovica ih se nalazi u djelatnosti ostale uslužne djelatnosti; druga polovica raspoređena je na djelatnosti umjetnost, zabava i rekreacija, obrazovanje, djelatnosti zdravstvene

zaštite i socijalne te javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje. Struktura po djelatnostima poslovnih subjekata obrta i slobodnih zanimanja bitno je ujednačenija u odnosu na strukturu pravnih osoba. Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti najučestalija su djelatnost. Struktura aktivnih pravnih osoba prema oblicima vlasništva je sljedeća: **privatno vlasništvo 78,5%**; nema vlasništva: 19,7%; državno vlasništvo: 0,8%; mješovito vlasništvo: 0,5%; zadružno vlasništvo: 0,5%. Promatra li se struktura aktivnih pravnih osoba prema broju zaposlenih, najveći udio (**48,1%**) imaju subjekti s **1–9 zaposlenih** i subjekti **bez zaposlenih (41,9%)**; **7,7%** je udio subjekata s **10–49 zaposlenih**, **2,0%** je udio subjekata s **50–249 zaposlenih**, a samo **0,4% udjela imaju subjekti s više od 250 zaposlenih**. Podaci o teritorijalnoj raspoređenosti poslovnih subjekata na županijskoj razini pokazuju da je **nešto manje od jedne trećine ukupno registriranih poslovnih subjekata (pravnih osoba) smješteno u Gradu Zagrebu**. Udio Grada Zagreba za subjekte obrta i slobodnih zanimanja bitno je manji i iznosi 19,8%. **Splitsko-dalmatinska županija na drugom je mjestu po brojnosti registriranih pravnih i fizičkih osoba**, s udjelom od 10,4% odnosno 13,7%. Tri županije imaju više od 5% udjela registriranih pravnih osoba: Primorsko-goranska (8,4%), Istarska (7,4%) i Zagrebačka (6,3%). Isti je redoslijed tih županija i kod broja fizičkih osoba.